

Dansk Sprognævns virksomhed i 1971

Virksomheden i 1971 er foregået efter de samme retningslinjer som i de foregående år og har omfattet de samme arbejdsopgaver. På visse punkter er virksomheden vokset, kontakten med offentligheden er i visse henseender øget og nævnets placering i offentlighedens bevidsthed dermed formentlig styrket.

Nævnets sekretariat har besvaret i alt ca. 5 800 sproglige forespørgsler, heraf ca. 1 400 skriftlige og ca. 4 400 mundtlige, hovedsagelig telefoniske. De tilsvarende tal for 1970 var 5 000, 1 100 og 3 900. Det store antal skriftlige forespørgsler skyldes for en væsentlig del enkelte meget omfattende forespørgsler, nemlig udkast til terminologi inden for bestemte områder. Tallet for mundtlige forespørgsler afspejler i højere grad den almindelige tendens. Efter at dette tal i de seneste år har været stagnerende, er der nu igen tale om en vis stigning. Så vidt det kan skønnes, kommer der bl.a. et stigende antal forespørgsler fra provinsen.

Ligesom i de foregående år har sekretariatet som nævnt gennemgået udkast til terminologi inden for forskellige områder, efter henvendelse fra terminologiudvalg.

Enkelte statslige og kommunale forvaltningsorganer har bedt Sprognævnet om at gennemse udkast til instrukser om moderniseret affattelse af institutionens korrespondance, især med private. Samtidig er nævnet blevet bedt om at supplere sådanne udkast. På denne måde har man på enkelte områder kunnet medvirke til at gøre sproget i breve fra myndigheder mindre stift og lettere forståeligt.

En speciel side af Dansk Sprognævns arbejde er de *indsigelser* som nævnet gør mod at visse ny *varemærker* bliver

registreret. Der er her tale om en opgave som ganske vist ikke er pålagt nævnet, og som heller ikke sker efter anmodning fra nogen, men som nævnet alligevel har ment at måtte påtage sig.

Før varemærker bliver registreret, bliver de offentliggjort i Registreringstidende for vare- og fællesmærker, og inden 2 måneder kan man gøre indsigelse, bl.a. hvis man godtgør at mærket ikke har tilstrækkeligt særpræg for de varer som det ønskes registreret for.

Når nævnet ad denne vej søger at hindre at nydannede ord bliver registreret som varemærker, sker det ud fra det synspunkt at ny ord som er dannet af gængse ordelementer og på en måde som er almindelig i dansk, bør kunne bruges af alle og enhver uden at nogen enkelt person eller noget enkelt foretagende har eneret (varemærkeret) til at anvende ordet. Sprog-nævnet har således kunnet hindre at fx følgende ord blev registreret som varemærker: *babypusler*, *kammerpiano*, *mam-muidampkedel*, *minimarked* og *postnummerpen*.

Svarene på en del af de vigtigere forespørgsler er offentliggjort i nævnets årsberetning og i tidsskriftet *Nyt fra Sprog-nævnet*, der udsendes 2 gange årlig. *Nyt fra Sprog-nævnet* udsendes i et stærkt stigende oplag, for tiden i omtrent 7 000 eksemplarer. En række skoler abonnerer på et betydeligt antal eksemplarer, og bladet synes således i et vist omfang at blive benyttet i skolernes undervisning.

Arbejdet med en ny, revideret udgave af *Retskrivningsord-bogen* er fortsat, ved udarbejdelse af prøveredaktioner af enkelte afsnit og ved forslag til redaktionsprincipper, men da både retskrivningsvejledningen og den alfabetiske ordliste skal revideres fra grunden, vil der gå endnu nogle år før den ny udgave kan foreligge.

Indsamlingen af ny ord etc. er foregået efter samme retningslinjer som i de foregående år og har stort set omfattet de samme kilder. Man har fortsat registreret ikke blot ny ord men lagt vægt på at følge sprogets udvikling over en noget bredere front og herunder noteret fx afvigende stavemåder, udtaleforhold, ny bøjningsformer og ny konstruktioner. Desværre har nævnet ikke kapacitet til at give indsamlingsarbejdet

det ønskelige omfang.

Samlingen af citatsedler, der vokser med 30 000—40 000 pr. år, omfattede ved udgangen af 1971 ca. 330 000.

Arbejdet med de toårige nyordslister der skal afløse nyordslisterne i Nordiske sprogproblemer, er desværre blevet forsinket. Første bind i serien, Ny ord i dansk 1968—69, ventes udsendt i løbet af eftersommeren 1972.